

quis autem contra interdictum pietatis mea fecerit, sciat se continuo quinquaginta libris auri esse multandum. Nulli præterea privatorum licet (exceptis scilicet ornamenti matronalibus, & tam malleibrium quam virium annulorum habitu) aliquid ex auro, & gemmis, quod ad cultum, & ornamentum Imperatorum pertinet, facere: neque illud sub hoc colore, & prætextu præparare, quod vel clementia principali velut aliiquid minus ostendit: pietas enim mea huiusmodi dona non expedit, neque regium [sibi] offerri a privatis cultum requirit. Sane si qui potinac aliquid contra vetum huiusmodi fanticis efficerit, & offerenda clementia mea ornamenti, que usibus regius deputata sunt, auro gemmisque decorata, auffuerit præparare: centum librarum auri condemnatione sciat se esse ferendum: capitali quoque subdendum esse supplicio. Ornamenta enim regia intra aulam meam heri [a palatini] artificibus debent: non paucum in privatis domibus vel officinis parari. Unde summa severitate fanicis, ut quod in cultu ornamenti nostrum sacrum, & adorabile est, id facere temeritas privata non audeat. Si quis sane contra vetum tranquillitatis mea aliquid fecerit, definitam superius multam ab his per officia palatinorum exigit, & sacris largitionibus nostris jubemus inferni.

TIT. XII.

DE CLASSICIS.

1. Imp. VALENTINIANUS & VALENS AA. Auxonio 10 pp. 11
C Lafsem Seleucenam aliasque universas ad officium, quod magnitudini tua obsequitur, volumen pertinere, ut classicotum numerus ex incensis vel accrescentibus compleatur, & Seleucena ad auxilium purgandi Orientis, aliasque necessitates comiti Orientis depetur. Dat. Indictione 12.

TIT. XIII.

DE DECURIALIBUS 18 URBIS ROMÆ.
1. Imp. VALENT. THEOD. & ARCAD. AAA. ad Trifolium PP. 19
S I quis decuriale auserendis privilegiis putaverit lite pulsandum, intelligat se curia 20 interpellare, debere judicem 21. Dat. 14. Kalend. Februar. Mediolani, TIMASIO & PROMOTO CONSS. 389.
2. Imp. HONOR. ARCAD. & THEOD. AAA. Exuperantio, Julio, & ceteris decurialibus 22.

I Egés decuriales tam a superioribus Principibus, quam a divo parente nostro conditas, nostra auctoritate firmamus. Singulos itaque Judices scire volumus, ne quis hinc collegio injurijs corporibus tentet notam atteneri, neque ab his commodis, que rationibus approbantur, audeat separare: huic enim collegio volumus antiquam privilegiorum prærogativam servari. Dat. 8. Id. Jul. Romæ, HONORIO A. 6. & ARISTENATO CONSS. 404

TIT. XIV.

DE PRIVILEGIIS CORPORATORUM 23 URBIS ROMÆ 26.
Incola urbis Romæ gaudet privilegiis civium, Bart.

1. 27 Imp. HONORIUS & THEODOSIUS AA. ad Alypium P. U.
N ulli sit liberum, nulli permittimus, ut novum aliquid urbis incolae in urbe sustineat: sed 29 in honorem aeternæ urbis corporatis inducatur suffragia valere præcipimus. Cura 30 autem Rectorum provinciarum corporati urbis Romæ, qui in peregrina transgressi sunt, redire cogantur: ut servire possint functionibus, quas impofuit antiqua solennitas. Dat. Prid. Id. Jul. Aquilan. TATIANO & SYMMACHO CONSS. 391.

TIT. XV.

DE PISTORIBUS 32.
1. Imp. LEO A. Viviano PP.
Q uicunque ex manciis 33 comitis horreorum dignitatem & officium, vel ambitione, vel gratia, vel pecunia, seu quolibet alio modo

1. Vide Novell. Leon. 81. 2. Ornatum Imperatorum. 3. Super. 4. Qui. 5. Officis, quod magis probat Cujac. 6. Ornamentoque. 7. Optabile. 8. Ici est, officiales Comitum sacramunt largitionem.
9. Claves, milites deputati navibus simicis purgandorum fluminum & aliarum necessitatibus gratia. 10. Orientis. 11. C. Theod. ed. i. l. 1. 12. Claves varia pro regionibus & fluminis varietate fuerunt. 13. Jurisdictio in mani adjacenti, quoniamque magistratus exercere posse hinc colliguntur: ut non solum punient delinquentes in ipsius mediterranei & locis sui territorii, & mari, sub territorio adjacenti. vide Corfutus singulari jurisdictio. 14. Incensit, coloniarum conditione minime adscripti, l. secundum 6. C. Th. de cens. for. ad script. 1. 6. 1. 7. C. Theod. de tironis. 15. Adscrivent. 16. qui ex Clavis nati. Goth. Ut in l. secundum. C. Theod. de cens. vel ad. 1. 6. C. Theod. de tyros. Mod.

16. Orontis flavi, qui ampius est Syria Seleuciam affluens. 17. Quippe Seleucia ipsa, da qua hic, in Syria & Oriente.
18. Al. curialis, in C. Theod. Decurios corporalium sunt C. Th. Cassiod. 5. 19. C. Theod. l. 14. tit. 1. 1. 7. C. Theod. de l. 1. Epiph. 3. 10. 7. in fine vide Forn. 20. Decurios, in C. Theod. & quibus, mancierant enim decurios urbis Romæ judges, qui etiam a Cassiodoro rectores appellantur.
21. Hodie principem, Novell. 151. 22. C. Th. 14. 1. 4. 23. Al. patre.

24. Vide l. 33. 5. de decisum.
25. Corporatis sunt tibus & necessitatibus populi Romani destinati, sic dicit, tanguam ex corpore civitatis, vel collegi: de illo autem sequentibus titulis singularem tradidit.

26. Fuere & in aliis urbibus corporatis, l. 11. 7. de navic. Nov. Valens. 1. episc. jad. sed non Privilegiari. Mod.

27. Al. Imp. VALENTINIANUS, THEODOSIUS & ARCADUS AAA. ad Alypium P. U.

28. Haec constitutio ex 2. 3. & 4. constitut. constata est, quæ extant in C. Theod. lib. 4. tit. 2. quare ex eo lo. per inscriptions & consules, commode enim hi reponi non poterant, nisi haec constitutio rursus diffoluta fuisset in tres illas constitutions.

29. l. 1. C. Theod. ed. 30. 1. 4. C. Theod. ed. 31. 1. 5. 6. cap. de decisum.

30. Pistoris hi mancipes dicti: pari civili confidendo obnoxii. l. 1. 2. 1. de fragmento ur.

31. Mancipibus, in lib. Anecd. & al. veter. vide hic Cujac.

32. Omnino legendum: mancipes sunt enim in urbe certum corpus pistorum, qui

33. Charta & chartariorum curs sub P. urbi (at docet natus legis inscriptio) pertinet &

34. Comitem sacramunt largitionem. Novell. 44. Charters autem Romæ, & Constantinopolii fuere in 4. regione. 35. Invocationem.

36. Empitoribus certe in publico tabernaculo (barbasi Barbae appellant) ut & tabellionibus, commoda & incomoda tabernacula coherent notat ex hoc lo. post Angelum Corfutus sing. officium.

37. Constatutum vel lege, ut mancipiis lucrum pistoribus, qui Comites horreorum dignitatem adepti fuerint, pistorum reddantur: cum non lecas pistoribus ad hanc dignitatem aspirare. Vide & Marcius Veritan. de juri lib. 20. Mod. 34. Quicquid modo.

38. Mancipium, & recte, ut et professib. qui in urb. l. 12. tit. 15. 39. Professi publice autoritatem nemo usurpare debet: pena aliquo infamia & urbe ejectio.

40. Qui, in C. Theod.

41. Qui autem contra interdictum pietatis mea fecerit, sciat se continuo quinquaginta libris auri esse multandum. Nulli præterea privatorum licet (exceptis scilicet ornamenti matronalibus, & tam malleibrium quam virium annulorum habitu) aliquid ex auro, & gemmis, quod ad cultum, & ornamentum Imperatorum pertinet, facere: neque illud sub hoc colore, & prætextu præparare, quod vel clementia principali velut aliiquid minus ostendit: pietas enim mea huiusmodi dona non expedit, neque regium [sibi] offerri a privatis cultum requirit. Sane si qui potinac aliquid contra vetum huiusmodi fanticis efficerit, & offerenda clementia mea ornamenti, que usibus regius deputata sunt, auro gemmisque decorata, auffuerit præparare: centum librarum auri condemnatione sciat se esse ferendum: capitali quoque subdendum esse supplicio. Ornamenta enim regia intra aulam meam heri [a palatini] artificibus debent: non paucum in privatis domibus vel officinis parari. Unde summa severitate fanicis, ut quod in cultu ornamenti nostrum sacrum, & adorabile est, id facere temeritas privata non audeat. Si quis sane contra vetum tranquillitatis mea aliquid fecerit, definitam superius multam ab his per officia palatinorum exigit, & sacris largitionibus nostris jubemus inferni.

posthac fuit adsecurus: exitus dignitate, quam contra interdictum nostrarer ferentis adeptus est, multatus etiam viginti libris auri, ad antiquum 35 demum confortium collegiumque revocetur: omne etiam speciale beneficium, quoque modo contra hanc sancti nem fuit impetratum, penitus con-quecat.

TIT. XVI.

DE SUARIIS 36 ET SUSCEPTORIBUS VINI 37 [ET CÆTERIS CORPORATIS 38.]

1. Imp. VALENT. THEODOS. & ARCAD. AAA. ad Albinum P. U. 39

P Orcinarii 40 urbis æternæ, cum per vigilem laborem populi Romani commodis exhibant: fordistis semper munieribus liberentur. Dat. 8. Kal. Septembr. Romæ, TIMASIO & PROMOTO CONSS. 389.

Prætoris judex porcariorum, sine ipsi agent, sine convenienti. Bart.

2. Imp. ARCAD. & HONOR. AA. Florentio PP. 41.

Q uicunque ex corporibus 42 suariorū, sine excipienda necessitate litis adiutoriis, sine inferenda voluntate spontanea provocatus judicium voluerit experiri: fori urbani auditorium 43 præsuletur. Dat. 18. Kal. Februar. Romæ, BASSO & PHILIPPO CONSS. 408.

TIT. XVII.

DE COLLEGIATIS 44, ET CHARTOPRATIS 45, ET NUMMULARIIS.

Qui intrat unum collegium, & munera, ad qua ordinatus est, non exercet: non effugit munera alterius collegii, de quo exiit.

1. Imp. THEOD. & VALENT. AA. Cyro P. U.

Q ui [sub 49] prætextu decanorum 47 seu collegiatorum, cum id manus non impleat, alii se munieribus conantur subtrahere: eorum fraudibus credimus esse obviandum: ne 48 quis sub specie munieris, quod minus exequitur, alterius munieris oneribus reverbetur: ne argumentiorum, vel nummulariorum munera declinentur ab his, qui dici tantummodo collegati, vel decani festinant. Ideo si quis eorum sub nudæ appellatio velimine collegiatum vel decanum appellat: sciat pro se alium subrogandum, qui prædicto muneri sufficiens approbet: subrogatione videlicet 49 memoratorum, vel eorum qui moriuntur, primatum eius 50, qui subrogatur admitti 51 iudicio.

Qui supra numerum admittitur in collegio, non gaudent beneficio collegii, Bart.

5. 1. Quod autem supra 52 numerum, qui in causis 53 brevibus continetur, nemor se quilibet patrocino, vel cœsibus adsumpta potentia debet exerci, noscere nonne se quilibet patrocino, vel cœsibus confundit, & tua sublimitatis tui officii cautiua observare. Hoc inter omnes quæ lance servari præcipimus: nullo divina domus patrocino, nulla sacraficiarum ecclesiastiarum reverentia, nulla quilibet, vel cœsibus confundit, & tui officii exceduntur. Sed ne tantum circa munera quilibet, vel cœsibus confundit, & tui officii exceduntur. Sed ne tantum circa munera relevanda supplicibus confundit, & illud etiam dicendum 54 observandumque esse censum, ut charta 55 venditio, quæ de provinciis ad corporatos supplicum per innovationem 56 translata est, prima constitutio terminis concludatur 57: hoc est, quod in initio dispositionis constitutum est 58, id in posterum nulla addita 59 novatione servetur. Dat. 10. Kalend. April. THEOD. 17. & FESTO CONSS. 439.

TIT. XVIII.

DE STUDIIS 60 LIBERALIBUS URBIS ROMÆ, ET CONSTANTINOPOLITANÆ.

1. 61 Imp. THEODOSIUS & VALENTIN. AA. P. U. 62

N iveros 63, qui usurpantes 64 fibi nomina magistrorum, in publicis magistraturebus cellulisque collectos undectungue discipulos circumferunt, & obtestantur, ab offentatione vulgari præcipimus amoveri: ita ut si quis 65 eorum post emissos divinae fanticis affatus,

5. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448.